

การศึกษา โครงสร้างและรูปแบบการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและลาวในจังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษา โครงสร้างและรูปแบบการค้าชายแดนของจังหวัดน่าน (2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนของผู้ประกอบการ และอุปสรรคของการค้าชายแดนไทย-ลาว ของจังหวัดน่าน การศึกษานี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ

ผลการศึกษาพบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – 2552 มีการเกิดดุลการค้าระหว่างประเทศ ส่งผลให้โครงสร้างการค้าชายแดนของจังหวัดน่านเกิดการเปลี่ยนแปลงโดยกลายเป็นผู้ส่งออกสินค้าและบริการไปยังต่างประเทศมากกว่าการพึ่งพิงการนำเข้าสินค้าและบริการ มูลค่าการค้าระหว่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้นสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคธุรกิจในจังหวัดน่านอย่างมาก ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การบริโภค ทำให้ระบบเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดมีการเจริญเติบโต สำหรับรูปแบบทางการค้า การนำเข้าและส่งออกสินค้า จากเดิมที่เป็นสินค้าที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน หรือเป็นสินค้าที่หาได้จากธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์จากป่า ปัจจุบันการนำเข้าและส่งออกได้เปลี่ยนเป็นสินค้าที่มีความหลากหลายและมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการเข้ามาดำเนินกิจการของผู้ประกอบการขนาดใหญ่จะมีการนำเข้าและส่งออกสินค้าทุน ประเภท เชื้อเพลิง รถชุดดิน ยางรถยนต์ วัสดุก่อสร้าง ยานยนต์ เสาไฟฟ้าและอุปกรณ์ และสินค้าที่ต้องใช้เทคโนโลยีที่มีต้นทุนต่ำ ซึ่งผลประโยชน์ส่วนใหญ่ของการค้าชายแดนจะตกอยู่กับกลุ่มธุรกิจที่เป็น

ระบบหรือบริษัทขนาดใหญ่ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างส่วนมากที่เป็นเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางถึงขนาดย่อม (SME) ยังคงมีลักษณะการนำเข้าและส่งออกสินค้าที่มีความหลากหลาย และมีมูลค่าไม่สูงนัก ประเภทผลิตภัณฑ์จากป่า ไม้แปรรูป ไม้ซุง เฟอร์นิเจอร์ทำจากไม้ (แป้นเกร็ด) ถ่านไม้ สินค้าเกษตรประเภทลูกตำลึง ชিং ผ้าทอ ผ้าปัก ผ้าทอจีนแดง และข้าวสาร (เหนียว)

จากการจัดเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามมุมมองและทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดน่าน ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนมากที่สุดผู้ประกอบการค้าชายแดนและตัวแทนทางการค้าในจังหวัดน่าน ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างพบว่า ธุรกิจมีโอกาส และช่องทางการแสวงผลกำไรให้กิจการเพิ่มขึ้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ธุรกิจมีโอกาสในการขยายการค้าการลงทุนไปสู่ สปป.จีน และเวียดนาม ซึ่งมีมุมมองว่าบ้านห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอทุ่งช้าง มีศักยภาพและ โอกาสที่จะพัฒนาเป็นแหล่งการค้าชายแดนที่สำคัญ เนื่องจากมีเส้นทางติดต่อไปยังจีนและเวียดนามได้ (ห้วยโก๋นเป็นประตูสู่อินโดจีน) และสามารถเป็นศูนย์กลางการค้าได้ในอนาคต ประกอบกับ สปป.ลาวยกฐานะด่านน้ำเงินเป็นด่านสากลแล้ว ส่งผลทำให้เกิดความสะดวกในการเดินทางระหว่างประเทศมากขึ้น ทำให้การค้าและการท่องเที่ยวคึกคัก และหากมีการปรับปรุง และสร้างถนนใน สปป.ลาว หลายเส้นทางแล้วเสร็จ จะทำให้การเดินทางไป สปป.ลาว จีน เวียดนาม สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น สามารถสร้างโอกาสและช่องทางการลงทุนใน สปป.ลาว อันจะส่งผลให้ธุรกิจมีโอกาสในการขยายการค้าการลงทุนไปสู่ สปป.จีน และเวียดนาม ส่งผลต่อเนื่องให้ธุรกิจมีโอกาส และช่องทางการแสวงผลกำไรให้กิจการเพิ่มขึ้น

The two purposes of the study entitled “A Study of Border Trade Structure and Pattern between Thailand and Laos in Nan Province” were 1) to examine the border trade structure and pattern in Nan province, and 2) to study obstacles and factors influencing business operator’s investment decision making. This study employed both primary and secondary data.

According to the study, during 2007 and 2009, the trade surplus between the countries resulted in Nan’s border trade structure change by which it became more of an exporter than an importer of goods and services. The higher trade value created added value to business sector, which, in turn, promoted investment, tourism, and consumption, thus expanding the economic and social systems. In the past, import and export were mostly consumer goods, such as natural products and forestry products. Nowadays, there are much more varieties of products with increasing values. As a result, many large scale companies entered into the trade of capital goods, e.g. fuel, loader backhoe, tire, construction materials, automobile, electricity post and device, and low-cost technological products, and gained most of the benefits from the border trade. However, the sample group, which were mostly small and medium enterprises (SME), still imports and exports goods with much lower value, such as forestry products, lumber, log, wooden furniture, charcoal, local agricultural products, weaving fabric, and long grain sticky rice.

According to the data on perspectives and attitudes towards investment, it showed that business opportunities and profit-oriented activities was the most influencing factors, while the second factor was an opportunity to expend their business to China and Vietnam. This was because they saw that Baan Huay Kone in Chalerm Phrakiat District and Tha Thung Chang District had the potential to become an important border trade area as a trading hub since many roads were extended to China and Vietnam (Baan Huay Kone is a gateway to Indochina). Furthermore, as Laos already promoted the ‘blue line’ to an international checkpoint, the more convenient border crossing has created fruitful business and tourism for both countries. In addition, the ongoing improvement and completion of roads in Laos would facilitate a trip to China and Vietnam. This will create business and investment opportunities in Laos, and China and Vietnam investment windows will eventually open.